

Jan Jaap de Ruiter

Welcome to the club

en andere verhalen
over cultuur, politiek
en religie

Welcome to the club
en andere verhalen over cultuur,
politiek en religie

Jan Jaap de Ruiter

El Hizjra, Amsterdam
2003

Inhoud

Wat vooraf ging	7
Integratie met behoud van eigen identiteit	9
PMP	15
Nieuwe gezelligheid	21
Acceptatie en tolerantie	29
De weddenschap	35
De derde ingreep	43
Welcome to the club	53
Eindelijk samen	63
De delta	71

© 2003, Jan Jaap de Ruiter en El Hizira
ISBN 90-73697-18-2
NUCI 301

Boekverzorging en zetwerk: Carine Zebede, Tilburg
Eindredactie: Jan Jaap de Ruiter & Jeroen Vermeulen, Utrecht
Foto omslag: Boon op G.W. Burgerplein, Jan Jaap de Ruiter
Omslagontwerp: René Bouman, Alphen aan den Rijn

Uitgeverij El Hizira, Singel 300A, 1016 AD Amsterdam
020-4200568; info@elhizira.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verekvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van El Hizira, Singel 300A, Amsterdam.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from El Hizira, Singel 300A, Amsterdam.

Wat vooraf ging

De Nederlandse multiculturele samenleving geeft elke dag aanleiding tot verbazing, verwondering, fascinatie, ergernis en woede. De maatschappij verandert in rap tempo zowel in cultuur, politiek als in religie. Regelmatig komen er allerlei gedachten in mij op over deze samenleving en deze gedachten schijnen mij dan zo bizar van aard dat ik ze wil aankleden tot een verhaal. Misschien lijken ze dan wel echter of realistischer. Het resultaat van al deze spinsels is de bundel met negen verhalen die voor u ligt. Het is mijn eerste literaire vingeroefening nadat ik jaren als wetenschapper heb gepubliceerd. Ik heb de verhalen met diezelfde mengelmoes van verbazing, verwondering, fascinatie, ergernis en woede geschreven maar bovenal heb ik ze met plezier geschreven. Ik hoop dat de lezers dat plezier in de verhalen zullen herkennen.

De verhalen laten zich in willekeurig welke volgorde lezen. Het verdient echter aanbeveling om het laatste verhaal, *De delta*, ook als laatste te lezen.

Utrecht, januari 2003

Jan Jaap de Ruitter

Het verhaal *Acceptatie en tolerantie* verscheen eerder in: *Er zit muziek in mozaïek. De toekomst van de Nederlandse samenleving* dat onder redactie van Tineke van den Klinkenberg en Steven Huismans verscheen bij Forum, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling te Utrecht (2002, pagina 47-51).

Op de dag zelf zou hij niets meer kunnen doen. Het was dan gewoon afwachten geblazen maar hij had er alle vertrouwen in. De uitslag kon niet anders dan heel goed zijn. De voorspellingen gaven dat aan maar meer nog was het zijn intuïtie die hem vertelde zich geen zorgen te maken, integendeel, de toekomst zag er zeer rooskleurig uit. Hij was moe en van zins naar bed te gaan maar laat in de avond voor de grote dag schonk hij zichzelf toch nog een cognac in. Hij liep naar het venster dat uitkeek over de vijver. Zijn gedachten gingen uit naar zijn beëdiging, nu bijna vier jaar geleden. Het land was verdeeld geweest in razend enthousiaste mensen en mensen die met angst en beven uitkeken naar wat hen boven het hoofd hing. Ha ha, hij zou ze eens leren. Dit was zijn dag, dit was zijn jaar, dit zou zijn stempel worden op een maatschappij die absoluut veranderen moest. Het kon niet anders. Ingrijpend zou het zijn en hij zou dat allemaal gaan waarmaken. Over het water heen starend stelde hij vast, “ik heb het waargemaakt”. Weliswaar had hij om een meerderheid te vormen samenwerking moeten zoeken met partijen die hij eerder had verweten vastgeroest te zijn, aan het pluche te kleven, hypocriet te zijn en de ware problemen niet te zien maar deze wilden maar wat graag met hem in zee gaan want de smaak van de macht konden ze niet weerstaan. Bovendien had hij ze allemaal op de plaats gekregen die hij wilde, die hij bedacht had en ze reageerden ook precies zoals hij voorzien had. Het was een ware triomf geweest, de vorming van de ploeg. En van het begin af aan had één ding vastgestaan: hij was de baas en zou dat blijven. Tijdens de onderhandelingen wist hij het maximale af te dwingen; de andere partijen stemden in zijn eisen toe of wisten er slechts marginale wijzigingen in aan te brengen.

Hij keek terug; tijdens de net afgelopen campagne kon hij voluit en met recht aan de massa's vragen “wie moet er nog wachten om behandeld te worden voor welke ziekte of handicap dan ook maar?”. Niemand, werkelijk niemand stak zijn of haar vinger op. Dokter of specialist, een ieder kon er binnen redelijke termijnen bij

terecht. Er vielen geen doden meer door wachtijsren; niemand hoefde meer naar een ver buitenland voor een hartoperatie; de meest specialistische therapieën konden in eigen land gegeven worden en als het nodig was acuut. Dat had hij toch maar mooi opgelost. De mensen waren hem dankbaar; de hele verpleegkundige sector kon niet anders dan erkennen dat hij gelijk had gehad, dat hij de vinger op de juiste zere plek had gelegd. Maar dat niet alleen, hij had ook de passende remedie gegeven en tot uitvoering gebracht ondanks in eerste instantie oprispende protesten. Zieken en hulpbehoevenden konden weer met een gerust hart gaan slapen: er werd voor hen gezorgd.

Mobiliteit? Zowel het openbaar vervoer als het eigen vervoer verliep gestroomlijnd, zonder noemenswaardige hapertingen. Er was fors geïnvesteerd. Wegen waren breder geworden of er waren nieuwe, veelal onder de grond, bijgebouwd. Veel spoorlijnen waren verduubeld. Trein- en busdiensten waren geïntensiveerd en toch liep alles stipt op tijd. Prioriteit werd gegeven aan hoge snelheidslijnen vanuit het zuiden maar ook naar het noorden en oosten. Nog niet alle bouwwerken waren gereed maar het einde was in zicht. Om dit alles te bereiken waren procedures versoepeld en vereenvoudigd; bovendien was er een einde gemaakt aan alle beroepsmogelijkheden die de bouw van belangrijke wegen en spoorwegen eindeeloos konden traineren. Het was een genot in auto en trein te reizen en zo hoorde het ook.

En op straat? Diezelfde week stond er op de voorpagina van een groot landelijk ochtendblad dat een oud vrouwtje midden in het centrum van de hoofdstad rond middernacht haar portemonnee had verloren en dat ze die de volgende dag alweer retour kreeg omdat een Noordafrikaanse Nederlander hem gevonden had en direct naar de politie gebracht. Dat waren pas normen en waarden! Er was weer respect voor elkaar. Toegegeven, er was een lik op stuk beleid gevoerd; er waren heropvoedingskampen ingericht bij bossen en heiden in het verre oosten en noorden van het land; mensen met een tijdelijke verblijfsvergunning werden bij een enkele overtredding van de wet straffe pedde het land uitgezet. Maar zie eens an: het werkte, de mensen konden weer veilig op straat. Voetbalwedstrijden werden voorafgegaan en gevolgd door gezamenlijke feesten rond het stadion. De politie was alleen nog maar

nodig om dranghekken te plaatsen en de massa's naar de juiste plekken te loodsen. Van alle delicten werd meer dan drievierde binnen het jaar opgelost. Eindelijk kon iedereen weer rustig gaan slapen.

Migranten? Het had veel moeite gekost maar na veel kunst- en vliegwerk was er een algemeen geaccepteerd convenant gekomen voor de omgang met elkaar. In dat convenant werd respect uitgesproken voor de waarden en normen van elke bevolkingsgroep in het land maar tevens werd vastgesteld dat het juist de heersende, tolerante cultuur was geweest en nog steeds is, die dit land zo groot had gemaakt. Een ieder betuigde daarom zijn of haar onvoorwaardelijke steun en toewijding aan de overtuigingen van de Lage Landen. Deze steunbetuiging werd geïnstitutionaliseerd en zo kwam het dat elke achttienjarige op het gemeentehuis een ceremonie zou bijwonen waarin hij of zij via een eed of een gelofte steun voor en aanvaarding van de vijf grondbeginselen van de natie uitsprak: het geloof in en respect voor de democratie, de trouw aan de vlag en het koningshuis, het erkennen van het Nederlands als eerste en enige taal, de afwijzing van godsdienstig fundamentalisme en de belofte de eigen religie uitsluitend in eigen kring te beleven. Het volk had middels een —opnieuw maar nu veel doelmatiger ingevoerd— referendum zijn fat gegeven aan wat in de volksmond de 'belijdenis' was gaan heten en het was een goot succes geworden. Veelachtentjarigen smedden de gebeurtenis om tot grote feesten waarvoor familie en vrienden werden uitgenodigd. De mensen waren zichtbaar tevreden met de 'belijdenis'; zij kwamen de harmonie in de samenleving ten goede.

Asielzoekers kwamen niet meer naar het land. De grenzen van Europa waren gesloten, niet onmiddellijk de verdienste van de regering van het land noch van zijn minister-president; zo moest hij toegeven, maar er was een wind door Europa gaan waaien van afkeer en afwijzing van de grote stromen asielzoekers. Dat betekende het definitieve sluiten van de grenzen maar geheel harteeloos bleek het Avondland niet. De budgetten werden nu ten bate van de vluchtelingen ter plekke gebruikt. Grote vluchtelingenkampen in Afrika en Azië kwamen onder direct beheer van Europa te staan en aldaar werd gewerkt aan herstel van vrede en rust en getracht de vluchtelingen een zo menswaardig bestaan als maar

mogelijk was te geven. En zie daar: het afgelopen jaar was niemand meer in de straat van Gibraltar verdronken of omgekomen voor de kusten van Sicilië of Kreta. Eindelijk waren de onophoudelijke stromen van mensen tot stilstand gekomen. Bovendien waren de meeste mensensmokkelaars nu brodeloos geworden. En hoe vreemd het ook klinkt: ook in de 'vluchtelingenlanden' was een zekere tevredenheid over de ontwikkelingen vast te stellen. Enerzijds was er natuurlijk ongenoegen over de sluiting van de grenzen maar anderzijds werd weer in de landen geïnvesteerd en de *brain drain* droogde op.

Het was duidelijk: de verworvenheden in eigen land waren fenomenaal. Dat hadden de vier jaren wel bewezen en de steun die uit opiniepeilingen bleek voor de gevolgde politiek. Maar eertijds is eertijds, zowel voor- als tegenstanders hadden toch wel enige zorg en scepsis gehad over hoe de nieuwe minister-president zou omgaan met andere hoogwaardigheidsbekleders of met gebeurtenissen in het land die om een persoonlijke benadering vroegen. De eerste vuurproef was de uitbraak van een besmettelijke ziekte onder niet-ingeënte kinderen van streng christelijke huize. Elke tien of twintig jaar vindt een dergelijke epidemie wel plaats maar de omvang van deze laatste was desastreus. Er waren honderden doden te betreuren en de debatten over wel of niet inenten liepen hoog op. Opmerkelijk genoeg liet de minister-president tijdens deze nationale ramp de scherpste van zijn tong achterwege; hij bezocht met grote compassie de zieken en getroffen in de afgelegen gebieden in het noorden van het land. Hij veroordeelde niets en niemand maar drong met zachte hand aan op inenting. De oerconservatieve bevolking die niets moest weten en eigenlijk een beetje bang was van de nieuwe minister-president, die gekschend ook wel de tweede koningin werd genoemd, raakte door zijn houding en zijn vele bezoeken aan de ziekenhuizen, ernstig van hem onder de indruk en sprak vol lof over zijn aanpak en zachmoedigheid. De minister-president had zijn vuurdoop gehad en hij was er onbeschadigd doorheen gekomen.

Ondanks dit eerste succes werd toch nog met zorg naar zijn eerste optreden op een Europese top uitgezien. Hij nam zoals te doen gebruikelijk zijn beide hondjes mee, weliswaar aangeliend en in de gaten gehouden door zijn trouwe butler, maar toch. En wat

bleek? De Franse president, de Duitse bondskanselier en de Engelse premier waren eveneens grote hondentliefhebbers en nog wel in het bijzonder van dit ras. Tussen de vergaderingen door, als er wandelingetjes werden gemaakt door de ruïnen van het Elysee, vochten de Europese leidslieden om de leidsels van de beide schattige hondjes. Toen het de beurt van de Lage Landen was om het voorzitterschap van de Europese Unie op zich te nemen werden alle presidenten en premiers uitgenodigd om naar de grootste havenstad van het land te komen alwaar in een diersterren etablissement copieux geluncht en gedineerd werd. Dat was andere koek! De gedachte aan Nederland deed herinneringen oproepen aan wollige of nartige gastheren die kleeft broodjes met kaas en ham en glazen melk en karnemelk aanboden. Immiddels noemden zijn collega's hem PMP. Deze afkorting kon in de talen van vrijwel alle lidstaten gebruikt worden. De M stond natuurlijk voor minister en de P stond alternierend voor premier of president of voor zijn eigen voornaam. 's Avonds ging PMP met een aantal collega's het nachtleven van de havenstad in: hij zou ze eens echt en goed rondleiden. Een aantal was te nieuwsgierig om de verleiding te weerstaan. Niets van deze nachtelijke rondgang raakte echter bekend bij de pers. Bovendien bleek PMP zichzelf te overstijgen. Tijdens de Europese tops was hij geen partijpoliticus meer: hij betoonde zich een staatsman.

Niemand dacht dat PMP de mensen nog meer verrassingen zou bezorgen. Niets was echter minder waar. In het derde jaar van zijn bewind werd PMP steeds vaker gesignaleerd met een typisch Noord-Afrikaanse man. Al gauw werden zijn personalia bekend. PMP had die bewust laten uitlekken. De man, al gauw 15 jonger dan PMP, was inderdaad afkomstig uit het enige koninkrijk dat Noord-Afrika kende en hij bevestigde desgevraagd dat hij niet alleen de minnaar van PMP was maar ook dat ze van zins waren hun relatie voor altaar en *minbar* en in het gemeentehuis te doen bevestigen. Dat volstond voor het opleven van veel commotie, te meer daar PMP het huwelijk publiekelijk wilde doen voltrekken. Hij nodigde zijn regering uit, leden van het koningshuis en bevriende staatshoofden. Men kon niet anders dan aan de uitnodiging gehoor geven. Een bevriende regeringsleider kon toch niet geschoffeerd worden? En zo kwam het dat PMP, op zijn paasbest,

geflankeerd door zijn gade, met zwart krullend haar en gekleed in een traditionele *boernoes*, op de huwelijksfoto ging met familie, vrienden en alle hoogwaardigheidsbekleders. Iedereen had hun gang gevolgd naar de driedubbele huwelijksluiting in kerk, moskee en gemeentehuis. De hoogste aanwezige gast was de vorst van het Noord-Afrikaanse koninkrijk. De televisiecamera's hadden hem op tranende ogen tijdens de ceremonieën betrappt. Hij had erop gestaan als eerste 'de bruid', dat wil zeggen de gade van PMP, te feliciteren en te kussen. Wederom had PMP alle kritiek weggenomen. Hij was nu populairder dan ooit in eigen land en daarbuiten. Zijn politieke programma raakte geleidelijk aan geheel en al verwezenlijkt maar nog belangrijker was dat de mensen in het land en daarbuiten ervaren en geleerd hadden dat een minister-president van zijn allure, met zijn aard en zijn karakter, wel degelijk in staat was gebleken een heuse vader des vaderlands te zijn. Nog nooit was het land in zulke goede handen geweest. Hij hoefde de dag van morgen, als nieuwe verkiezingen zouden plaats vinden, niet te vrezen. Hij kon rustig gaan slapen.

• • •

Wat een geschiedenis! Wat een droom! Badend in het zweet werden twee mannen wakker. Elkeen barstte in tranen uit; beiden beseften maar al te goed dat de realiteit geheel anders was dan de droom. Maar waar de één van blijdschap en opluchting in tranen uitbarstte, deed de ander dat van wanhoop, woede en intens verdriet. De blijde man kreeg een kalmeringspil toegediend door een cipier, hij weigerde hem. De verdrietige man kreeg een glas water aangereikt door de engel van dienst, hij weigerde hem eveneens. Het had allemaal niet zo mogen zijn terwijl het zo fantastisch en succesvol had kunnen zijn, zo realiseerde de verdrietige man zich voor de zoveelste keer met een helse pijn in zijn hemelse hart: de droom was helaas slechts een droom. De andere man stelde met nauwelijks verholten ingenomenheid en een grijns op zijn gezicht vast dat het God zij dank niet zo had uitgekapt: de droom was gelukkig maar een droom.